

Retencions fiscales i gestions tributàries

Ana María Delgado García
Rafael Oliver Cuello

PID_00208609

Material docent de la UOC

Ana María Delgado García

Doctora en Dret. Catedràtica de Dret Financer i Tributari. Universitat Oberta de Catalunya.

Rafael Oliver Cuello

Doctor en Dret. Advocat. Assessor fiscal. Consultor de Dret financer i tributari. Universitat Oberta de Catalunya.

L'encàrrec i la creació d'aquest material docent han estat coordinats per la professora: Ana María Delgado García (2014)

Primera edició: febrer 2014
© Ana María Delgado García, Rafael Oliver Cuello
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició, FUOC, 2014
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Disseny: Manel Andreu
Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL
Dipòsit legal: B-8-2014

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Introducció

En aquesta assignatura (*Retencions fiscals i gestions tributàries*), s'analitzen una sèrie qüestions que són de gran utilitat des del punt de vista pràctic de l'aplicació dels tributs. Tant les retencions i altres pagaments a compte com tot el conjunt d'obligacions tributàries formals (incloent-hi les obligacions comptables, de facturació i de presentació de declaracions) són temes que afecten el desenvolupament diari de les activitats econòmiques i de les relacions dels ciutadans amb l'Administració tributària.

Per això, aquesta assignatura comprèn un primer mòdul en què s'aborda l'estudi del conjunt de pagaments a compte. Es dedica una especial atenció a les retencions i als ingressos a compte, sobretot els relatius als rendiments del treball en l'IRPF. També s'analitzen els pagaments fraccionats i el règim sancionador que afecta les retencions i els ingressos a compte.

El segon mòdul es dedica a les obligacions comptables i de facturació. D'una banda, s'hi analitzen els llibres registre que s'han de portar i conservar, tant a efectes de l'IRPF com de l'IVA. I, d'altra banda, s'estudia el paper de la comptabilitat, a efectes fonamentalment de la determinació de la base imposable de l'IS. El segon bloc d'aquest mòdul se centra en les obligacions de facturació; se n'estudia el règim jurídic i es dedica una especial atenció a la factura electrònica.

En el tercer mòdul s'analitza la presentació de declaracions tributàries. En primer lloc, es diferencien les figures de la declaració tributària i l'autoliquidació tributària, que tenen un règim jurídic i uns efectes diversos. A continuació, s'aborda l'estudi de dues eines molt útils en relació amb aquesta matèria: els programes informàtics d'ajuda per a l'emplenament de les declaracions tributàries i la regulació dels esborranys de declaració tributària. Finalment, l'anàlisi se centra en la presentació de declaracions tributàries per via telemàtica.

L'últim mòdul d'aquesta assignatura es dedica a les obligacions tributàries formals, en sentit estricte. D'una banda, s'examina la normativa relativa a les obligacions censals. I de l'altra, s'estudia el règim jurídic de les obligacions relatives al domicili fiscal. I també s'analitzen les normes que regulen les obligacions relatives al número d'identificació fiscal. Finalment, s'aborda l'estudi del conjunt d'obligacions d'informació que hi ha en l'actualitat en el nostre ordenament jurídic.

Objectius

Els principals objectius que es pretén que l'estudiant assoleixi en finalitzar l'estudi dels materials d'aquesta assignatura són els següents:

- 1.** Assimilar la regulació dels pagaments a compte, especialment de les retencions i els ingressos a compte de l'IRPF sobre els rendiments del treball.
- 2.** Conèixer les regles essencials relacionades amb els pagaments fraccionats i el règim sancionador en matèria de retencions i ingressos a compte.
- 3.** Identificar els trets essencials de la regulació dels llibres registre fiscals i la comptabilitat per a determinar la base imposable de l'IS.
- 4.** Delimitar la normativa referent a les obligacions de facturació, especialment pel que fa a les factures electròniques.
- 5.** Reconèixer i diferenciar les normes sobre la declaració i l'autoliquidació tributària, i els seus efectes jurídics diversos.
- 6.** Dominar el concepte i les característiques dels programes informàtics d'ajuda per a l'emplenament de declaracions tributàries, l'esborrany de declaració i la presentació de declaracions per via telemàtica.
- 7.** Entendre el concepte i règim jurídic de les obligacions censals i de les relatives al domicili fiscal i al número d'identificació fiscal.
- 8.** Comprendre les característiques més importants que posseeixen les diverses obligacions d'informació que hi ha en l'actualitat.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Retencions i ingressos a compte

Ana María Delgado García i Rafael Oliver Cuello

1. Els pagaments a compte
2. Les retencions i els ingressos a compte
3. Els pagaments fraccionats
4. Règim sancionador

Mòdul didàctic 2

Obligacions comptables i de facturació

Ana María Delgado García i Rafael Oliver Cuello

1. Els llibres registre fiscals
2. La comptabilitat a efectes fiscals
3. Les obligacions de facturació
4. La facturació electrònica

Mòdul didàctic 3

Presentació de declaracions tributàries

Ana María Delgado García i Rafael Oliver Cuello

1. La declaració i l'autoliquidació tributària
2. Els programes informàtics d'ajuda
3. L'esborrany de declaració
4. La presentació per via telemàtica

Mòdul didàctic 4

Obligacions tributàries formals

Ana María Delgado García i Rafael Oliver Cuello

1. Les obligacions censals
2. Les obligacions relatives al domicili fiscal
3. Les obligacions relatives al número d'identificació fiscal
4. Les obligacions d'informació

Abreviatures

AEAT Agència Estatal d'Administració Tributària.

BOE *Butlletí Oficial de l'Estat.*

CD Codi duaner modernitzat.

CC Codi civil.

CE Constitució espanyola.

CA Comunitats autònomes.

DA Disposició addicional.

DD Disposició derogatòria.

DF Disposició final.

DOCE *Diari Oficial de les Comunitats Europees.*

DT Disposició transitòria.

EP Establiment permanent.

FJ Fonament jurídic.

FNMT Fàbrica Nacional de Moneda i Timbre.

GEBIERN Gravamen especial sobre béns immobles de les entitats no residents.

IAE Impost sobre activitats econòmiques.

IBI Impost sobre béns immobles.

ICIO Impost sobre construccions, instal·lacions i obres.

R+D Activitats de recerca i desenvolupament.

ID Impuestos duaners.

IE Impuestos especiales.

IGIC Impost general indirecte canari.

IIVTNU Impost sobre l'increment del valor dels territoris de naturalesa urbana.

IP Impost sobre el patrimoni.

IRPF Impost sobre la renda de les persones físiques.

IS Impost sobre societats.

- ISD** Impost sobre successions i donacions.
- ITPAJD** Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.
- IVA** Impost sobre el valor afegit.
- IVTM** Impost sobre els vehicles de tracció mecànica.
- LAECSP** Llei d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics.
- LCTE** Llei de cessió de tributs de l'Estat a les comunitats autònomes.
- LGT** Llei general tributària.
- LIE** Llei dels impostos especials.
- LIP** Llei de l'impost sobre el patrimoni.
- LIRPF** Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques.
- LISD** Llei de l'impost sobre successions i donacions.
- LIVA** Llei de l'impost sobre el valor afegit.
- LO** Llei orgànica.
- LOFCA** Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes.
- LRHL** Llei reguladora de les hisendes locals.
- LSA** Llei de societats anònimes.
- LSRL** Llei de societats de responsabilitat limitada.
- NIF** Número d'identificació fiscal.
- NRC** Número de referència complet.
- OCDE** Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic.
- OM** Ordre ministerial.
- PGC** Pla general comptable.
- RD** Reial decret.
- RDLeg** Reial decret legislatiu.
- RGGIT** Reglament general de gestió i inspecció tributària.
- RGR** Reglament general de recaptació.
- RIE** Reglament dels impostos especials.
- RIRNR** Reglament de l'impost sobre la renda de no residents.

- RIRPF** Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.
- RIS** Reglament de l'impost de societats.
- RISD** Reglament de l'impost sobre successions i donacions.
- RITPAJD** Reglament de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.
- RIVA** Reglament de l'impost sobre el valor afegit.
- ROF** Reglament pel qual es regulen les obligacions de facturació.
- STC** Sentència del Tribunal Constitucional.
- STS** Sentència del Tribunal Suprem.
- TARIC** Aranzel duaner integrat comunitari.
- TEAC** Tribunal Econòmic Administratiu Central.
- TEAR** Tribunal Econòmic Administratiu Regional.
- TJCE** Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees.
- TRLITPAJD** Text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.
- TRLIRNR** Text refós de la Llei de l'impost sobre la renda de no residents.
- TRLIS** Text refós de la Llei de l'impost de societats.
- TRLRHL** Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.
- TSJ** Tribunal Superior de Justícia.
- UE** Unió Europea.

Bibliografia

Aliaga Agulló, E.; Vicente-Arche Coloma, P. (2002). "Presentación telemática de documentos en representación de terceros. Un supuesto de colaboración social en la gestión tributaria". *Tribuna Fiscal* (núm. 136).

Alvés Portella, A. (2004). "Facturas electrónicas y declaraciones tributarias telemáticas". *Impuestos* (núm. 21).

Angulo Cascán, A. (2004). *La Administración fiscal electrónica*. Madrid: Marcial Pons.

Arnaiz Arnaiz, T. (2005). *El IRPF a la luz de la doctrina administrativa*. Valladolid: Lex Nova.

Arrieta Martínez de Pisón, J. (2000). "Derecho tributario e informática". A: *Derecho tributario e informática*. València: Tirant lo Blanch.

Delgado García, A. M. (2009). "Manifestaciones de la Administración electrónica tributaria". A: *Administración electrónica tributaria*. Barcelona: Bosch.

Delgado García, A. M. (2009). "La obligatoriedad de la presentación telemática de declaraciones tributarias". *Revista de Información Fiscal* (núm. 96).

Delgado García, A. M. (2009). "El IVA en el consumo por vía electrónica". *Revista Internet, Derecho y Política* (núm. 9).

Delgado García, A. M. (2011). "El IVA en el comercio electrónico". *Revista Técnica Tributaria* (núm. 92).

Delgado García, A. M. (2012). "Los medios electrónicos y las obligaciones formales en el ámbito tributario". *Revista Aranzadi de Derecho y Nuevas Tecnologías* (núm. 28).

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2001). "Las declaraciones tributarias telemáticas". *Revista de Derecho Financiero y Hacienda Pública* (núm. 259).

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2003). "La colaboración social en la gestión tributaria telemática". *Revista de Información Fiscal* (núm. 59).

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2004). *El deber de información y asistencia a los obligados tributarios*. València: Tirant lo Blanch.

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2004). "Algunas cuestiones relativas a la información y asistencia a los obligados tributarios". *Revista de Información Fiscal* (núm. 65).

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2005). "Las tecnologías informáticas y telemáticas en la nueva Ley General Tributaria". *Revista Española de Derecho Financiero* (núm. 125).

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2006). “Administración tributaria electrónica y software libre”. *Revista de Información Fiscal* (núm. 75).

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2006). “Normas comunes sobre actuaciones y procedimientos tributarios”. A: *Estudios de la Ley General Tributaria*. Valladolid: Lex Nova.

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2007). “Proyecto de ley para el acceso electrónico de los ciudadanos a las Administraciones públicas: incidencia en el ámbito tributario”. *Revista Técnica Tributaria* (núm. 76).

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2007). “La actuación administrativa automatizada. Algunas experiencias en el ámbito tributario”. *Revista Catalana de Derecho Público* (núm. 35).

Delgado García, A. M.; Oliver Cuello, R. (2010). “Fiscalidad en Internet”. A: *Principios de Derecho de la Sociedad de la Información*. Pamplona: Aranzadi.

Diversos autores (dir. T. Cordón) (2005). *Manual del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas*. Madrid: Instituto de Estudios Fiscales.

Diversos autores (coord. I. Núñez) (2007). *La reforma del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas. Comentarios a la Ley 35/2006 y al Real Decreto 439/2007*. Pamplona: Thomson Aranzadi.

Diversos autores (coord. A. Menéndez) (2008). *Los impuestos sobre la renta de las personas físicas y sobre la renta de los no residentes*. Valladolid: Lex Nova.

Diversos autores (coord. A. M. Delgado i R. Oliver) (2009). *Administración electrónica tributaria*. Barcelona: Bosch.

Diversos autores (coord. T. Cordón i J. A. Rodríguez) (2009). *El Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas*. Madrid: Civitas Thomson.

Diversos autores (coord. F. M. Mellado) (2011). *Todo Renta. Guía de la declaración 2010*. València: Ciss.

Diversos autores (coord. A. M. Delgado i R. Oliver) (2010). *La reforma del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas*. Barcelona: Bosch.

Fabra Valls, M. (2007). “La reforma de la Administración electrónica y su incidencia en los procedimientos tributarios”. A: *La Administración electrónica en España: experiencias y perspectivas de futuro*. Castelló: Universitat Jaume I.

Juan Lozano, A. M. (2004). “Utilización de tecnologías informáticas y telemáticas”. A: *Memento práctico. Procedimientos tributarios. 2005-2006*. Madrid: Francis Lefebvre.

Linares Gil, M. I. (2000). “La Administración Tributaria electrónica”. A: *Derecho de Internet. Contratación electrónica y firma digital*. Pamplona: Aranzadi.

López Geta, J. M. (2004). "Utilización de tecnologías informáticas y telemáticas". A: *La nueva Ley General Tributaria comentada*. Madrid: La Ley.

Lozano Serrano, C. (1998). El ingreso a cuenta por rendimientos de trabajo en especie. Pamplona: Aranzadi.

Martos García, J. J. (2007). *Defraudación fiscal y nuevas tecnologías*. Pamplona: Aranzadi.

Martos García, J. J. (2011). "La integridad del contenido y la autenticidad de origen en la transmisión o puesta a disposición de la factura". *Revista Internet, Derecho y Política* (núm. 12).

Muleiro Parada, L. M. (2009). "Los pagos a cuenta y las obligaciones formales en el régimen de determinación objetiva del IRPF". *Crónica Tributaria* (núm. 132).

Navarro Egea, M. (2004). "Algunas consideraciones sobre el presentador de documentos tributarios por vía telemática". *Quincena Fiscal* (núm. 18).

Oliver Cuello, R. (1999). *Tributación del comercio electrónico*. València: Tirant lo Blanch.

Oliver Cuello, R. (2007). "Administración electrónica y Ley General Tributaria". A: *La Administración electrónica en España: experiencias y perspectivas de futuro*. Castelló: Universitat Jaume I.

Oliver Cuello, R. (2009). "La regulación de la Administración electrónica tributaria". A: *Administración electrónica tributaria*. Barcelona: Bosch.

Oliver Cuello, R. (2009). "El derecho del obligado tributario a relacionarse con la Administración por medios electrónicos". *Revista de Información Fiscal* (núm. 96).

Oliver Cuello, R. (2011). "La sede electrónica de la Agencia Estatal de Administración Tributaria". *Revista Internet, Derecho y Política* (núm. 12).

Oliver Cuello, R. (2011). "Los registros electrónicos de la Agencia Estatal de Administración Tributaria". *Quincena Fiscal* (núm. 18).

Oliver Cuello, R. (2011). "Régimen jurídico de los certificados tributarios". *Revista Española de Derecho Financiero* (núm. 149).

Oliver Cuello, R. (2012). "Administración electrónica tributaria y protección de datos personales". *Revista Aranzadi de Derecho y Nuevas Tecnologías* (núm. 28).

Oliver Cuello, R. (2012). *Internet y tributos*. Barcelona: Bosch.

Orón Moratal, G. (2007). “Nuevas tecnologías y gestión tributaria”. A: *La Administración electrónica en España: experiencias y perspectivas de futuro*. Castelló: Universitat Jaume I.

Rouanet Moscardó, J. (2007). “Retenciones en el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas”. *La Ley: Revista jurídica española de doctrina, jurisprudencia y bibliografía* (núm. 1).

Rovira Ferrer, I. (2011). *Los deberes de información y asistencia de la Administración tributaria en la sociedad de la información*. Barcelona: Bosch.

Rovira Ferrer, I. (2011). “La información y la asistencia en la Administración tributaria electrónica: ventajas e inconvenientes de las TIC”. *Revista Internet, Derecho y Política* (núm. 12).

Rubio Montiel, B. (2009). “Retenciones del IRPF: Nueva jurisprudencia del Tribunal Supremo”. *Carta Tributaria. Monografías* (núm. 2).

Ruibal Pereira, L. M. (2000). “La aplicación de la informática en el procedimiento actual de gestión tributaria: especial referencia a las liquidaciones paralelas”. A: *Derecho tributario e informática*. València: Tirant lo Blanch.

Segarra Tormo, S. (2000). “Relaciones entre la Administración tributaria y los contribuyentes por vía electrónica”. A: *Derecho de Internet. Contratación electrónica y firma digital*. Pamplona: Aranzadi.

Vizcaíno Calderón, M. (2004). “La Administración tributaria electrónica en la nueva Ley General Tributaria”. A: *Estudios sobre la nueva Ley General Tributaria*. Madrid: Instituto de Estudios Fiscales.